

HAARLEM

De gemeente Haarlem wil meer met de Spaarne-oever doen. Eén van de plannen is de aanleg van een boulevard voor fietsers en wandelaars

Waar de ideeën stromen

Innovatie op een industrieterrein, waar nieuwe bedrijven de ruimte krijgen. De succesvolle opmars van de geherstructureerde Haarlemse Waarderpolder

Gerlof Leistra foto's Marco Hillen

Als een veldheer overziet Ruud Meijer (44) vanaf de heuvels van de voormalige vuilstortplaats 'zijn' Waarderpolder. Namens de gemeente Haarlem is hij programmamanager voor het bedrijventerrein. Aan zijn voeten een kleurige blokkendoos van honderden fabrieken, kantoren en loodsen. In de verte de Amsterdamse haven, Hoogovens en de duinen langs de Noordzee. De noordpunt van het bedrijventerrein is nu als laatste deel ook bouwrijp gemaakt. Wegen en straatverlichting zijn er al, nu de bedrijven nog. In 2020 moet het aantal werknemers in de Waarderpolder zijn gegroeid tot twintigduizend. Nu zijn het er nog twaalfduizend, verspreid over 850 bedrijven. De Waarderpolder ligt ingeklemd tussen het Spaarne, de spoorlijn Amsterdam-Haarlem

en een recreatiegebied. Het terrein beslaat 240 hectare en ligt ten oosten van de stad: de wind komt doorgaans uit het westen, waardoor de rook niet over het centrum waait. De Waarderpolder is gekozen als best geherstructureerde bedrijventerrein van Nederland. Tot voor kort was er veel leegstand en vervuiling. Oude fabrieken zijn gesloopt, vervuilde grond is schoongemaakt. Geen tochtige parkeerterreinen meer, maar bij voorkeur inpandige parkeergarages. En zo veel mogelijk de lucht in. Zo wordt de ruimte optimaal benut. Door een derde brug over het Spaarne is het terrein ook beter ontsloten. Ongeveer een eeuw geleden begon de Waarderpolder aan zijn eerste groeispurt. De chocolade- en cacao-fabriek Droste vestigde zich

aan het Spaarne, er kwam een Gemeentelijke Lichtfabriek, maar het accent lag op metaalfabrieken en scheepswerven, zoals kranenfabriek Figee met zijn immens hoge loodsen aan het Spaarne. De werknemers werden

overgezet met een eigen pont. Figee is naar Amsterdam verhuisd, de scheepsbouw is vrijwel verdwenen en ook Droste bestaat niet meer: op het terrein is een moderne woonwijk verrezen waarin de geres-taureerde oudbouw fungeert als blikvanger.

Huidige giganten zijn NedTrain en chemiebedrijven als MSD en Pharchemie. IKEA is een vreemde eend in de bijt, maar goed voor driehonderd werknemers. Daarnaast zijn er honderden kleinere bedrijven. De succesverhalen liggen voor het oprapen.

De noordpunt van het Haarlemse bedrijvenpark de Waarderpolder is bouwrijp gemaakt. Wegen en straatverlichting zijn er al, nu de bedrijven nog

pen. Neem 'ijsfabriek' Otelli. Twintig jaar geleden een eenmansbedrijfje van een zoon van de Haarlemse groenteboer Nouwland, nu biedt de hoofdvestiging werk aan 45 mensen. Het bedrijf levert patisserie en ijs door het hele land en heeft depots in Drachten en Rosmalen. Of EVO Switch: een 'datahotel' voor Hyves Nederland en Wikipedia Europa. Vroeger waren industrieterreinen 's avonds no-go-area's waar alleen de bewoners van het lokale woonwagenveld zich thuisvoelden. Door een collectieve beveiligingsdienst is de Waarderpolder relatief veilig. Een paar jaar geleden werd in een loods weliswaar het grootste xtc-laboratorium van Nederland opgerold, maar daar had niemand last van, ook omdat niemand er weet van had.

Fietsend over het bedrijventerrein ontvouwt Meijer, medesamensteller van een boek over het terrein, de toekomstplannen. 'We moeten meer met de Spaarne-oever doen. Haarlem is met de rug naar de rivier gaan staan.'

Een plan voor een fietsroute langs de oever blijft nog even toekomstmuziek, maar nieuwbouw moet 20 meter uit de oever blijven. De toekomst is aan verzamelgebouwen: een groot aantal kleinere bedrijven onder één dak. Fraai voorbeeld zijn de Rode Baronnen, een kolos van vijf verdiepingen. Rode golfplaten aan de buitenkant, veel glas. Het lijkt

eerder een modern appartementencomplex. De fundamenteën voor de Blauwe Baronnen zijn al gelegd.

Door tactische aankopen beïnvloedt de gemeente de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Het Hoofdkantoor is het voormalige zenuwcentrum van een scheepswerf. Het karakteristieke gebouw is opgeknapt en biedt onderdak aan ateliers. Op termijn wil de gemeente het project voor een mooie prijs doorverkopen.

Verscholen tussen de bedrijven ligt een rijtje

Een paar jaar geleden werd hier het grootste xtc-laboratorium opgerold

van zes woningen als herinnering aan de tijden dat arbeiders nog naast hun werk woonden.

Er zijn grenzen aan de groei. Een slimme jongen die op zaterdagavond salsalessen organiseerde in een bedrijfsruimte, moest zijn activiteiten staken: de gemeente wil geen oneerlijke concurrentie met de binnenstad.

'Door de lagere grondprijs is een onderne-mer hier goedkoper uit. We willen bewust

geen meubelboulevard en geen binnensteedse horecavoorzieningen, maar een broodjeszaak, een stomerij en een kapper zijn welkom.'

Daar passeert de mobiele supermarkt. In een omgebouwde vrachtwagen maken vader Karel en zoon Remco van Opzeeland dagelijks hun ronde over het bedrijventerrein. Klanten kunnen hun bestellingen faxen. De zaken lopen gesmeerd.

Bij de Veerplas aan de zuidkant van de Waarderpolder is restaurant Saplaza ondergebracht in saaie containers. Binnen oogt de ruimte als een sterrenrestaurant. Aan de wand tekeningen voor de nieuwbouw. Naast een restaurant komen er congressalen, een fitnessruimte en voorzieningen voor indoor-sport. Buiten moet een woud van houten palen uitgroeien tot een 'avonturenpark'. Kosten: 15 miljoen euro.

Aan de rand van het Figee-terrein meldt een reclamebord: 'Hier stromen de ideeën.' Het Figee Center wordt een verzamelgebouw in retrostijl rond de fabriek van bakkerij Van Vessel. Op hetzelfde terrein komt een groothandelscentrum voor versproducten. De uitbater wil de waar met elektrische karretjes uitventen in de binnenstad. Het restaurant boven de versmarkt wordt alleen toegankelijk voor ondernemers.